

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Björkume i Lummelunda socken, Gotlands kommun

Uppgifter om naturreservatet

<i>Namn</i>	Björkume
<i>Kommun</i>	Gotland
<i>Socken</i>	Lummelunda
<i>Läge</i>	Ca 2,5 km N Lummelunda k:a och omedelbart NV om länsväg 149
<i>Kartblad</i>	Ekonomiska kartbladet 079 21 (07J 2b) Stenkyrkehuk
<i>Gräns</i>	Ytterkanten av den heldragna linjen på bifogad karta, bilaga 1
<i>Area</i>	237 hektar
<i>Fastigheter</i>	Björkome 1:4
<i>Markägare</i>	Staten genom Statens naturvårdsverk
<i>Naturvårdsförvaltare</i>	Länsstyrelsen i Gotlands län

1995-03-27

231-3535-94

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1991:641), att avsätta det på bifogade karta, bilaga 1, avgränsade området som naturreservat.

Syftet med naturreservatet är att bevara ett våtmarksrikt skogsområde med värdefull flora och fauna i dess naturliga tillstånd samt att skydda ett vackert och välutbildat kustklintsavsnitt.

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) som anges nedan. Tidigare beslutade föreskrifter enligt 16 § 2 st naturvårdslagen och 20 § naturvårdsförordningen (beslut 1994-05-04, dnr 231-4298-93) upphör att gälla i och med att det nu fattade beslutet vinner laga kraft.

A Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 gräva, schakta, utfylla, spränga eller på annat sätt skada mark eller block,
- 2 dika eller dämna,
- 3 uppföra byggnad eller anläggning eller ändra befintlig byggnad eller anläggning,
- 4 dra fram mark- eller luftledning,
- 5 anlägga väg,
- 6 avverka eller på annat sätt skada levande eller dött träd eller buske,
- 7 tillföra växtnäringsämne eller använda kemiskt bekämpningsmedel,
- 8 anordna upplag.

Utan hinder av ovanstående förbud får naturvårdsförvaltaren vidta de skötselåtgärder som anges i bifogade skötselplan.

1995-03-27

231-3535-94

B Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare liksom innehavare av särskild rätt till mark förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med naturreservatet:

- 1 Anordningar för utmärkning av och information om naturreservatet.

C Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad *allmänheten* har att iaktta inom naturreservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 föra motordrivet fordon eller cykla utanför de vägar och parkeringsplatser som har markerats på bifogad karta, bilaga 2,
- 2 ställa upp eller parkera husvagn eller att övernatta i husbil,
- 3 tälta,
- 4 lägga upp båt utan tillstånd av naturvårdsförvaltaren,
- 5 bryta kvistar eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar,
- 6 plocka eller gräva upp växter,
- 7 göra upp öppen eld. Medförd grill eller fältkök får dock användas.

D Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av området m m

- 1 Länsstyrelsen fastställer de anvisningar om naturvårdsförvaltningen m m som framgår av bifogad skötselplan, bilaga 3.
- 2 Naturreservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar (SNV:s handbok "Skyltar i naturskyddade områden", avsnitt 5).
- 3 Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen i Gotlands län.

1995-03-27

231-3535-94

Grund för beslutet

Områdets betydelse

Den vackert utbildade kustklinten samt strandgrusområdet vid Allstädar har bedömts vara av allra högsta värde från geologisk synpunkt (Königsson 1966, Svantesson 1978).

Området uppvisar en nästan helt opåverkad hydrologi och rymmer ett stort antal våtmarker, av vilka många har en mycket rik flora.

Kalktallskogen på den kustnära delen av området har bedömts ha mycket högt skyddsvärde (Bjørndalen 1987).

Bl a genom sin närhet till områden med koncentrerad fritidsbebyggelse utgör området ett värdefullt strövområde.

Huvuddelen av området ingår dels i ett större område av riksintresse för naturvården (område I 22), dels i område av riksintresse för friluftslivet enligt 2 kap 6 § 2 st naturresurslagen (1987:12).

Redogörelse för ärendet

Enligt beslut av Statens naturvårdsverk den 12 december 1985 överfördes bl a fastigheten Björkome 1:4 från jordfonden till naturvårdsfonden.

Sensommaren 1986 lät Länsstyrelsen utföra en inventering av områdets kärlväxtflora (se Högström 1987).

På uppdrag av Länsstyrelsen upprättade Torbjörn Lindell 1988 ett förslag till skötselplan för området.

För att reglera camping m m inom den strandnära delen av området beslutade Länsstyrelsen den 4 maj 1994, dnr 231-4298-93, att införa vissa föreskrifter enligt 16 § 2 st naturvårdslagen och 20 § naturvårdsförordningen.

Under hösten 1994 utarbetade Länsstyrelsens naturvårdsenhet ett förslag till beslut om naturreservatsförordnande och skötselplan för området. Förslaget sändes ut på remiss den 25 oktober 1994.

1995-03-27

231-3535-94

Beskrivning av området

Landarealens fördelning på naturtyper

Barrskog: 148 hektar

Myr: 36 hektar

Substratdominerad mark (hällmark och klapperstensmark): 43 hektar

Övrig mark (täktområde + skjutbana): 10 hektar

Geologi

Hela området sluttar långsamt ned mot havet. Den högst belägna delen, intill länsväg 149, når drygt 50 m över havet, medan klintkrönet vid Rönneklint (Skarklint) ligger på en höjd av ca 30 m över havet.

Inom större delen av området är berggrunden överlagrad av morän eller bleke/kalkgyttja. Endast vid stranden samt inom några mindre, spridda områden längre upp går berggrunden i dagen.

Genom den sydöstligaste delen av området, utefter väg 149, löper ett stråk av glaciala och senglaciala avlagringar i form av isälvsgrus respektive strandgrus. Den sydligaste delen av grusavlagringen är påverkad av en grustäkt.

Från naturreservatets södra gräns till Rönneklint löper en ca 30 m hög kustklint parallellt med och några tiotal meter innanför stranden. Strax norr om Rönneklint viker klinten av inåt land och får ett uppsplittrat utseende. I klinten finns flera grottor. På slutningen ned mot stranden vid Allstäder ligger ett strandgrusområde med markanta strandvallar.

Gränsvallen för Ancylussjön, som här ligger på en höjd av 37,5 m över havet, korsar området i sydvästlig/nordostlig riktning.

Inom området finns ett 30-tal större eller mindre våtmarker av vilka flera har karaktären av källkärr och har skapats av framträngande, genomsilande grundvatten.

Växtlighet

Större delen av området (= 61%) täcks av av en relativt gles, örtrik tallskog som till drygt 80% består av träd med en ålder av över 120 år; många tallar är betydligt äldre. I tallskogen, som mestadels är tämligen torr, finns inslag av lövträd som oxel, finnoxel och ek. Busk- och fältskiktet domineras av växter som en, nypon, oxbär, örnbräken, piggrör, kruståtel, lundskäfting, lingon, mjölon, liljekonvalj, blåsippa, vit- och gulmåra, liten blåklocka,

1995-03-27

231-3535-94

brudbröd och käringtand.

På strandslutningen söder om Allstäder förekommer riktligt med idegran samt enstaka klippoxlar. Här växer också ormbunken träjon.

Områdets talrika våtmarker utgörs dels av vegetationsfattiga blekevätar, som normalt torkar ut under sommaren, dels av botaniskt rika källkärr, som bevattnas av framträngande grundvatten och är blöta året runt.

Vegetationen i blekevätarna domineras av gräs och halvgräs som blåtåtel, ryltåg, ärtstarr, ängsstarr och slankstarr samt örter som krissla, blodrot, rödklint, revfingerört, gåsört, vattenmåra och vattenmynta. I våtarna finns ofta helt vegetationsfria områden med bleke, d v s kalkgyttja.

I källkärren har vegetationen en helt annan sammansättning. Karaktärsväxten framför andra är halvgräset axag, men bland axagtuvorna växer också arter som hirs- och ängsstarr, blodrot, slätterblomma, vildlin, ängsvädd, majviva, kärrlilja, tätört, storsileshår, kustarun, sumpgentiana, brunört, brunögontröst, brudsporre, luktsporre, sumpnycklar och kärrknipprot. I flera av källkärren, i anslutning till själva källflödena, förekommer klotuffmossa *Cratoneuron falcatum*. I källkärret närmast NV om skjutbanan finns en förekomst av den sällsynta orkidén gulyxne.

Djurliv

Några inventeringar av områdets djurliv har ej företagits och kunskaperna om detta är därför bristfälliga. Av däggdjur förekommer dock med säkerhet räv, skogs- och fälthare, vildkanin, igelkott samt mink inom området.

Fornminnen m m

Vid områdets sydöstra hörn, intill väg 149, står en milsten med texten "Visby 2 mil" och året 1782 (fornlämning nr 55 i fornlämningsregistret).

Flera av de vägar som går genom området, bl a den som löper på Ancylusvallen ("Burg-gatu") liksom den som går från grustaget ned till Allstäder fiskeläge, har använts sedan lång tid tillbaka och återfinns på 1696 års skatläggningsskarta över Lummelunda socken. Där dessa båda vägar korsar varandra finns en stensatt bro.

1995-03-27

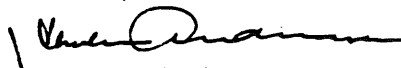
231-3535-94

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och naturresursdepartementet (se bilaga 4, formulär A).

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Thorsten Andersson, ordförande, samt ledamöterna Torsten Andersson, Solveig Artsman, Hans Klintbom, Kjell Krafft, Björn Larsson, Harriet Lihnell, Ove Nyman, Hans af Petersens, Lennart Petersson, Ingibjörg Sigurdsdottir, Sören Strand och Lilian Virgin samt suppleanterna Peter Manneke och Arne Ohlsson.

I handläggningen av ärendet har även förste länsassessorn Nils Strehlenert, byrådirektören Stellan Hedgren och naturvårdsdirektören Per Hansson deltagit. Per Hansson föredrog ärendet.

Thorsten Andersson

Per Hansson

Bilagor

- 1 Karta visande naturreservatets avgränsning
- 2 Karta visande tillåtna vägar
- 3 Skötselplan
- 4 Hur man överklagar

Bilaga 1

**Gräns för naturreservatet
Björkume**

